

Docent Beeldende Kunst en Vormgeving

STAGEDOSSIER

WPL3

Dayenne Knol

Student: Dayenne Knol

Studentnummer: 3384364

Docent: Vincent van der Post

Stagecoach: Hilde Schaap

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Stageplan	3
<i>Persoonlijk Ontwikkelingsplan.....</i>	<i>3</i>
Waarom is het mijn niet gelukt mijn derdejaars stage af te ronden?	3
Werven van een nieuwe wpl3 plaats	3
Leerdoelen naar aanleiding van WPL3.....	3
Competenties en bijbehorende beroepsproducten	4
3 Lesreflecties.....	5
<i>Schema volgens Korthagen.....</i>	<i>5</i>
<i>Les 1 - Intuïtief tekenen - 22-11-2019.....</i>	<i>6</i>
Fase 1.....	6
Fase 2.....	6
Fase 3.....	7
Fase 4.....	8
Fase 5 (handelen).....	8
<i>Les 2 – Marc Chagall – 11-12-2019</i>	<i>9</i>
Fase 1.....	9
Fase 2.....	9
KIJKEN NAAR HANDELEN TIJDENS BEGELEIDING (BEROEPSPRODUCT, INTERPERSOONLIJK)	10
Fase 3.....	13
Fase 4.....	13
Fase 5 (handelen).....	14
<i>Les 3 – Vrijheid – 19-12-2019</i>	<i>15</i>
Fase 1.....	15
Fase 2.....	16
Fase 3.....	17
Fase 4.....	17

Fase 5 (handelen)	18
Video reflectie (beroepsproduct, kritisch reflectief)	19
Persoonlijk Ontwikkelingsplan WPL4	24
Formuleren van ontwikkelingsvragen voor een persoonlijk ontwikkelingsplan voor mijn WPL4 naar aanleiding van mijn kritische reflecties op mijn WPL3	24

Stageplan

Persoonlijk Ontwikkelingsplan

Naar aanleiding van mijn tweedejaars stage die ik heb afgerond en mijn derdejaars stage die ik niet heb afgerond heb ik dit stageplan gemaakt in overleg met mijn werkplekbegeleider.

De sterke-zwakke analyses uit jaar twee gebruik ik voor deze stage niet als uitgangspunt. In mijn derde jaar verliep mijn stage niet helemaal lekker. Vanuit de punten die niet goed verliepen in deze stage stel ik mijn leerdoelen op voor mijn beroepsproducten.

WAAROM IS HET MIJN NIET GELUKT MIJN DERDEJAARS STAGE AF TE RONDEN?

Ten eerste voelde ik mij niet geheel op mijn gemak op de school en bij de docenten, dat was iets waar zij niks aan konden doen. Tijdens mijn beoordeling van Margriet, werd aan mij de vraag gesteld of ik het leuk vond om les te geven, waarbij mijn antwoord nee was en ik begon te huilen. Eigenlijk heb ik de beoordeling nooit na durven lezen omdat ik dan weer herinnerd zou worden aan deze periode, later toen ik dacht er klaar voor te zijn om het terug te lezen kwam ik erachter dat ik deze was verloren. Daarnaast was er ook een video gemaakt van een les die ik gaf. Deze video heb ik vervolgens ook nooit teruggekeken om dezelfde reden, namelijk geen confrontatie durven aangaan. Deze producten zijn echter wel cruciale onderdelen voor het behalen van je stage, vandaar dat ik mijn derde jaar stage over moest/wilde doen.

Ik wil hier nog even bij vermelden dat Margriet haar beoordeling hoogst waarschijnlijk een positieve beoordeling was, met wat opbouwende kritiekpunten. Maar dat het probleem bij mij lag.

WERVEN VAN EEN NIEUWE WPL₃ PLAATS

Ten eerste leek het mij een goed idee om zelf een stageplek te verkrijgen. Dit omdat bij het solliciteren voor een stageplaats jij je eigen verantwoordelijkheid moet nemen in plaats van te leunen op het stagebureau. Het zorgt er ook voor dat je meer vrijheid hebt om te kiezen waar je wilt stagelopen en een eerste persoonlijke benadering hebt met je stageplaats. Dit leek mij een goed uitgangspunt gezien de vorige WPL₃.

Ik wilde mijn plezier in het lesgeven zien te vinden en ik had voorheen wel eens een cursus gevolgd bij cultureel centrum De Blauwe Schuit in Hoorn. De sfeer was daar aanvankelijk heel ontspannen en de medecursisten waren daarbij betrokken en leergierig. Na een open sollicitatie en een gesprek met Hilde Schaap werd ik aangenomen als stagiaire voor twee dagen in de week bij verschillende cursussen.

LEERDOELEN NAAR AANLEIDING VAN WPL₃

Zoals eerder benoemd is het voor mij belangrijk om tijdens deze stage plezier te ervaren in het geven van lessen en het begeleiden van lessen. Ik denk dat zelfvertrouwen hier ook een belangrijke rol bij speelt. En een manier om zelfverzekerd te zijn is als docent weten waar je het over hebt en een goede voorbereiding is daarbij belangrijk.

Ook lijkt het mij leuk om mijn passie voor hedendaagse kunst over te brengen tijdens een les. Omdat ik vind dat hedendaagse kunst je veel inspiratie kan geven en je anders naar iets kan laten kijken. Dus dat zou ik graag in een les willen verwerken.

Ik vraag mij eigenlijk af hoe ik ben voor de klas. Hoe begeleid ik cursisten? Hoe ga ik met cursisten om? Hoe creëer je een prettig werk klimaat? Het lijkt ook wel neer te komen op een bepaalde balans of harmonie. Daar wil ik me graag meer in verdiepen, een soort bewustwording van manieren van communicatie. Ik kan mij ook nog herinneren dat ik van mijn vorige WPL3 de feedback mee kreeg om meer in gesprek te gaan met de leerlingen over de stof. Er werd hierbij verteld dat ik het wel een beetje probeerde om gezamenlijk met de klas te praten over kunst maar dat het nog veel meer zou mogen. Dit om de leerlingen aan het denken te zetten en ze tot nieuwe inzichten te laten komen. De rede dat ik dit niet genoeg deed was dat ik bang was om de controle te verliezen en bang was de draad in mijn 'presentatie' kwijt te raken en dan vervolgens een volledige black out te krijgen. Dit wil ik graag als leerdoel meenemen naar deze stage.

COMPETENTIES EN BIJBEHORENDE BEROEPSPRODUCTEN

Artistiek competent – tekenproduct (stappen & fases)

Interpersoonlijk – analyse van een case

Kritisch reflectief – video van een les (verwerking hedendaagse kunst)

CONTACTGEGEVENS DE BLAUWE SCHUIT

Bij deze de informatie betreffende mijn stageplaats:

De Blauwe Schuit is het centrum voor kunst, cultuur en creativiteit in West-Friesland. Er worden verschillende workshops gegeven aan alle leeftijden.

Stagecoach: Hilde Schaap

Email Hilde: hildearinaschaap@gmail.com

Email De Blauwe Schuit: info@blauweschuit.nl

Adres: Vredenhofstraat 7a 1624 XG Hoorn

Stagedagen: Woensdag en Vrijdag

tel. Hilde Schaap: 0651560826

tel. De Blauwe Schuit: 0229-213962

3 Lesreflecties

Dit zijn enkele oriënterende vragen die de fasen in het reflectieproces concretiseren en een eerste aangrijpingspunt zijn om een zinvol reflectieproces op gang te brengen (Korthagen, 1993).

Schema volgens Korthagen

- Fase 1: handelen (= fase 5 vorige cyclus)
 - Wat wilde ik bereiken?
 - Waar wilde ik op letten?
 - Wat wilde ik uitproberen?
- Fase 2: Terugblikken op het handelen
 - Wat gebeurde er concreet?
 - Leerlingenperspectief
 - Wat wilde ik?
 - Wat deed ik?
 - Wat dacht ik?
 - Wat voelde ik?
 - Lerarenperspectief
 - Wat wilden de leerlingen?
 - Wat deden de leerlingen?
 - Wat dachten de leerlingen?
 - Wat voelden de leerling(en)?
- Fase 3: Bewust worden van essentiële aspecten
 - Hoe hangen de antwoorden op de vorige vragen met elkaar samen?
 - Wat is daarbij de invloed van de context/de school als geheel?
 - Wat betekent dit nu voor mij?
 - Wat is dus het probleem (of de positieve ontdekking)?
- Fase 4: Formuleren van handelingsalternatieven
 - Welke alternatieven zie ik?
 - Welke voor- en nadelen hebben die?
 - Wat neem ik mee nu voor de volgende keer?
- Fase 5: handelen (Fase 1 nieuwe cyclus)

Les 1 - Intuïtief tekenen - 22-11-2019

Groep basis tekenen

FASE 1

In deze eerste les na mijn vorige WPL3 stage wilde ik in eerste instantie het vertrouwen in mijzelf proberen terug zien te vinden als docent. Ik had voor deze les eerst meegelopen met de lessen van Hilde en daarbij geholpen met het begeleiden van de groep. Op deze manier kon ik de groep eerst wat beter leren kennen zodat ik mij wat meer op mijn gemak zou voelen. Dit was belangrijk omdat ik mij dan tijdens het geven van de les mij iets minder onzeker zou gaan voelen.

Voor mijzelf had ik als doel gesteld om te proberen iets losser te zijn als docent en daar paste de opdracht ook goed bij. De cursisten hadden hiervoor geoefend op het tekenen van vachten en dieren in het algemeen. Omdat de cursisten al een aantal lessen bezig waren met precieze tekeningen had ik in overleg met mijn begeleidster Hilde bedacht dat het een goed idee zou zijn om deze manier van tekenen even los te laten als oefening en om te laten zien hoe je tekenen ook op een andere manier zou kunnen toepassen door abstract en expressionistisch te werk te gaan.

Bij deze les wilde ik letten op de manier waarop de cursisten het materiaal gebruiken en de verschillende houdingen die je kan aannemen om losser te tekenen, grote bewegingen die je op papier kunt zetten door technieken waarbij je staat in plaats van zit en meer vanuit je gehele arm en schouder tekent.

Voor mijzelf wilde was het geven van een les weer een drempel waar ik overheen moest komen en ik wilde daarbij proberen om door het geven van een les gebaseerd op vrouwelijke abstract expressionistische kunstenaars een goede basis te hebben.

FASE 2

De les startte in eerste instantie zoals gepland. Iedereen kwam rond de tafel zitten en ik had mijn laptop klaar staan op de website die in mijn lesformulier staat. De drie kunstenaressen die ik had uitgekozen daar vertelde ik over de manier waarop zij hun werk maakten. Ik merkte dat er in de afgelopen tijd een verschuiving plaatsvindt in de kunstwereld. Musea worden bekritiseerd op het feit dat er weinig kunst van grote vrouwelijke kunstenaressen getoond wordt, steeds vaker zie ik ook dat er artikelen verschijnen waarin het hier ook over gaat. Hilde probeert in haar lessen juist deze vrouwen aan het licht te brengen en de cursisten hierop te wijzen. Deze lijn wilde ik graag doorzetten.

Aan de hand van deze website bekeken we de werken en had ik van tevoren punten opgesteld waaraan we de werken konden analyseren. Ik vond het moeilijk om een balans te vinden in de controle weer oppakken als we in discussie gingen over de werken. Ik vond het moeilijk om te bepalen wanneer ik de rol als leider weer moest overnemen en wanneer we dan weer door moesten gaan. Ik voelde me niet ontspannen en ik merkte aan mezelf dat ik het ook lastig vond om de draad weer op te pakken na het beschouwen van een werk. Ik probeerde op gevoel momenten te vinden om dit weer te doen maar ik mis dan een overmacht.

Toen we eenmaal aan de opdracht begonnen merkte ik dat de cursisten met een krijtje toch wat vertwijfelend naar elkaar keken toen ze rond het grote lege blad stonden. Ik had in de uitleg geprobeerd duidelijk te maken dat het hebben van lef bij deze opdracht belangrijk is en dat iedereen gewoon een begin moet maken en daarna op elkaar kan inspelen. Cora was de eerste die een aantal grote lijnen maakte en toen kwam de groep wel op gang. Eerst nog een beetje voorzichtig, maar op gegeven moment leek iedereen wel zijn draai te pakken te hebben.

Ik denk dat de cursisten in eerste instantie nog dachten dat het iets moois moest worden en dat ze het niet wilden verpesten. Ik kwam met het idee om een muziekje aan te zetten en overlegde met de groep wat ze graag wilden horen. Onder een meditatief muziekje leek de groep steeds meer te ontspannen en gaf ik af en toe aan dat er weer van plek gewisseld moest worden, want anders bleef iedereen in zijn eigen gebied hangen.

Het overleggen ging niet altijd op tussen elkaar en er werd ook wel eens dwars over iemands gedeelte heen getekend, op gegeven moment hoorde ik zelf dat er een cursist een beetje baldadig werd en een onvriendelijke opmerking maakte tegen een cursist die wat verlegen was. Ik merkte dat de opmerking nogal bot aan kwam en dat vond ik niet fijn voor haar, ik heb dit geprobeerd op te lossen door te zeggen 'hé jongens geen ruzie maken hè', dit omdat ik graag wilde om het met humor op te lossen en daarbij de sfeer luchtig te houden. Toen moesten de cursisten lachen en merkte ik dat het goed was.

Na de pauze zette ik wat andere muziek aan omdat ik vond dat de meditatieve muziek wat saai begon te worden. Toen de Rolling Stones voorbijkwamen werden de bewegingen opzichtiger losser en werd er zelfs wat geneuried en gedanst. Totdat ik merkte dat er een cursist een hekel had aan dit genre, heb ik aan de gehele groep gevraagd wat voor iedereen prettige muziek zou zijn en toen heb ik een compromis gemaakt door weer wat anders aan te zetten.

Aan het einde van de les hebben we gezamenlijk gereflecteerd op het werk, tussendoor hadden we ook nog besproken hoe we de witte delen zouden kunnen opvullen en waar het ook vooral naartoe getrokken werd. Door de cursisten hiernaar te vragen en daarna zelf een oplossing te laten bedenken kwamen ze erop om op bepaalde punten bepaalde kleuren juist meer te laten voor komen. Tijdens de eindevaluatie vroeg ik naar de ervaringen van de opdracht en heeft iedereen daar over verteld, de een vond het prettig en leuk, de ander vond het leuk voor een keertje maar niet geheel zijn ding, maar over het algemeen was iedereen tevreden.

FASE 3

Het algemene gevoel voor mijzelf na deze les was dat ik nog niet het idee had dat nog structuur miste in mijn les, ik had voor de voorbereiding de tekst niet op papier gezet en merkte dat daardoor geen houvast had. In vergelijking met mijn vorige stage was deze ervaring al wel prettiger, een kleine groep zorgt ervoor dat ik wel meer controle en overzicht heb. Ik merkte dat ik zenuwachtig was maar dat deze opdracht er uiteindelijk wel voor zorgde dat ik ook meer kon ontspannen.

Ik vond het goed dat ik heb gekeken naar hoe de lessen gegeven werden door Hilde en geprobeerd heb om kunstgeschiedenis en vrouwelijke kunstenaressen te gebruiken ter ondersteuning van deze les omdat het zorgt voor een meerwaarde voor de cursisten. Ik ben blij dat ik de 'botte opmerking' situatie had opgelost op een manier waardoor de fijne werksfeer werd behouden, ik denk dat dit de beste oplossing was voor het moment. Het is namelijk belangrijk om dit te waarborgen en ik voelde mij verantwoordelijk voor het gevoel van de cursist. Ik wil dat iedereen zich prettig voelt, dit is voor mij belangrijk omdat ik dat zelf wel eens heb gemist tijdens mijn middelbareschooltijd. Nu is het zo dat dit allemaal volwassenen zijn en geen wilde brutale pubers, maar evengoed.

FASE 4

Hoe kan ik er nu voor zorgen dat ik voor mezelf meer houvast heb tijdens het geven van de inleiding van de les en het beschouwen van beelden?

Ik denk dat tijdens het voorbereiden van de les ik misschien een aparte tekst moet voorbereiden waarin ik alle dingen opschrijf die ik graag zou willen vertellen. De nadelen hiervan zijn weer dat ik de neiging kan hebben om het letterlijk voor te lezen en daardoor minder goed in gesprek kan gaan. Toch wil ik dit gaan proberen om te kijken wat het verschil is en hoe dit zal gaan.

Ik denk dat ik in principe wel tevreden op deze les terug kan kijken. Ik denk dat de leerdoelen die ik van tevoren voor de les had gesteld goed terug zijn te zien in het proces en het eindresultaat. Het samenwerken, zorgen voor balans en het combineren van de verschillende materialen en manieren van tekenen zie je daarin ook terugkomen. Wat ik graag nog wil meenemen naar de volgende les is nog het controleren van de uitleg, waarbij ik vragen stel over de gegeven informatie zodat de cursisten dat kunnen verwerken in de opdracht.

FASE 5 (HANDELEN)

- Leerdoelen controleren
- Informatie op papier zetten
- Presentatie maken
- Kunstgeschiedenis verwerken
- Beschouwen van beelden
- Goede werksfeer waarborgen
- Afwisselen bespreken en leiding nemen beter reguleren

Les 2 – Marc Chagall – 11-12-2019

Groep olieverf schilderen voor gevorderden

FASE 1

Bij deze les greep ik terug naar de les die Hilde hiervoor had gegeven. Ik merkte bij de cursisten dat er interesse was in het werk van Marc Chagall en wilde mijn les daardoor in het teken zetten van deze kunstenaar.

Wat ik wilde bereiken naar aanleiding van de vorige les was deze keer de les voorbereiden en wat ik wil vertellen op papier uitwerken zodat ik voor mezelf een betere richtlijn had van wat ik precies wilde vertellen. De leerdoelen die ik voor deze les had gesteld was het verwerken van kunstgeschiedenis in de les waarbij ik de kunstenaar Marc Chagall als voorbeeld wilde behandelen. Op basis van verschillende bronnen die ik had opgezocht wilde ik verschillende dingen vertellen over het leven en de werkwijze van Marc Chagall. Hierbij probeerde ik mijn leerdoel om samen met de groep uitgebreid werken te bespreken en te analyseren voorop te stellen. Eerder benoemde ik de angst om de leidraad en controle te verliezen over de groep tijdens het bespreken van werken tijdens de introductie. In combinatie met de voorbereide tekst probeerde ik hier dus structuur aan te brengen voor mijzelf om daar zekerder over te zijn en de groep daarin beter te leiden.

FASE 2

Inleiding van de les

Tijdens deze les werd kreeg ik mijn beoordeling van Vincent. Ik zorgde ervoor dat ik op tijd aanwezig was en dat ik mijn spullen gereed had. Ik merkte dat ik erg zenuwachtig was, het ging de vorige keer namelijk mis na mijn beoordeling van WPL3. Ik had er toen zoveel stress van gehad dat ik daarna een halve inzinking kreeg. Ik probeerde zoveel mogelijk deze gedachte uit mijn hoofd te zetten en aan mijn les te beginnen. Aan de hand van de power point vertelde ik verschillende dingen over het leven van Marc Chagall, ik had van tevoren mijn tekst geoefend maar ik bleef het erg lastig vinden om de inleiding soepel te laten verlopen, ik merkte dat mijn handen trilden en mijn stem ook niet helemaal lekker functioneerde tegelijkertijd schieten er honderd gedachten door mijn hoofd en probeer ik het overzicht te bewaren. Ik had het gevoel dat ik ook een gesloten houding aannam en dat ik misschien wel lichtelijk ineengedoken zat.

Ik had net als bij de vorige les moeite met de afwisseling tussen zelf praten en de cursisten ruimte te geven om mee in gesprek te gaan. Ik wilde graag naar ze luisteren en probeerde ook met ze in gesprek te gaan en probeerde het alsnog natuurlijk en ontspannen te laten verlopen. Ik merkte aan de cursisten dat ze erg geïnteresseerd waren hun best deden om in gesprek te gaan en vragen te stellen, wat voor mij een moeilijke maar goede uitdaging was gezien mijn leerdoel.

Ik had een aantal werken van Chagall die ook in de power point te zien waren uitgeprint zodat de cursisten deze goed konden bekijken. De kenmerken van de werken van Chagall die we hebben besproken waren onder andere het dromerige effect in zijn schilderijen en de manier waarop hij deze wist te bewerkstelligen doormiddel van de tamponneer techniek. Ook heb ik wat achtergrondinformatie verteld over waar Chagall inspiratie uit haalde en hoe je zijn verhalen terug kan herleiden in zijn schilderijen. De unieke stijl die Chagall heeft heb ik aan de hand van twee andere kunstenaar verder belicht en daarbij ook de kennis van het expressionisme en het kubisme opnieuw aangehaald.

Op de laatste slide van de presentatie herhaalde ik nog een keer hoe je de tamponneer techniek zou kunnen toepassen met een draaiende/kloppende beweging met een spons of tamponneer kwast en

duidde ik nog een keer extra aan hoe je doormiddel van lagen een reliëf kunt nabootsen van Chagall. Ook de geometrische vormen en felle kleuren in combinatie met wit heb ik hierbij nog benadrukt.

Tijdens de beeldbeschouwing werd er aan mij gevraagd wat de voornaamste composities zijn in het werk van Chagall. Ik had wel gelezen in een boek dat zijn werk als voorbeeld werd genomen van een centrale compositie, dat is het antwoord wat ik gaf. Maar toen fluisterde Hilde dat hij veel gebruik maakte van de gulde snede. De cursist vroeg daarbij door op wat de gulde snede was, maar dit was voor mij geen parate kennis dus kon ik daar geen antwoord op geven en zocht ik dit op. Ik merkte aan mezelf dat ik niet op alle vragen een antwoord wist, dit neem ik mijzelf dan kwalijk omdat ik vind dat ik dat wel moet weten en dat vind ik dan vervelend.

KIJKEN NAAR HANDELEN TIJDENS BEGELEIDING (BEROEPSPRODUCT, INTERPERSOONLIJK)

Begeleiden van Lenie

Na de inleiding gingen de cursisten met het werk waar ze al mee bezig waren of een nieuw werk aan de slag, de keuze over het onderwerp is hierbij volledig vrij. De inleiding dient in eerste instantie alleen als inspiratie moment.

Hoe begeleid ik cursisten?

Ik wil graag iets dieper ingaan op de manier waarop ik cursisten begeleid, hoe gedraag ik mij tegenover een cursist en hoe probeer ik iemand verder te helpen? Als leerdoel wilde ik er graag achter komen hoe ik met cursisten om ga en hoe ik communiceer. Graag wil ik doormiddel van dit werk en deze cursist reflecteren op mijn eigen handelen.

Dit is het werk van cursist 'Lenie'. Ze had van tevoren al een werk van Chagall uitgekozen die ze graag als inspiratie wilde gebruiken voor haar schilderij. Ze had een aantal schetsen gemaakt en de gelige ondergrond al geschilderd. Voordat de les begon was ze al heel enthousiast aan het vertellen over wat ze had gedaan en probeerde ze al zoveel mogelijk tips te krijgen.

Lenie is iemand die haar mening niet onder stoelen of banken schuift, ze is een beetje bevlogen en toen ze hoorde dat ik mijn beoordeling zou krijgen waarschuwde ze mij al dat ze me zou gaan uittesten. Dit bedoelde ze ludiek en hierbij nodigde ik haar uit om dat vooral te doen.

Hetgeen waar ik tegenaan liep tijdens deze stageperiode was mijn gebrek aan ervaring met olieverf. De ervaring die ik heb met het schilderen met olieverf is namelijk geen. Daarentegen heb ik mij wel verdiept in dit medium, hoe het werkt en hoe de cursisten tijdens de lessen van Hilde aan het werk gaan.

Als de cursisten aan het werk zijn loop ik rustig langs en vraag ik in eerste instantie naar wat de ideeën zijn voor de les en wat het plan van aanpak is. Zo weet ik wat de cursist wil en kan ik daar met mijn feedback op inspelen. Lenie wilde graag de kleuren en de houding zo goed mogelijk vatten en daarbij gebruik maken van de tamponneer techniek. Eerst keek ik naar de schets die ze had gemaakt waar ze erg tevreden over was. Ik complimenteerde haar op het werk ik vond het mooi hoe ze doormiddel van een schetsmatige tekentechniek de expressie van het schilderij op een losse manier over had weten te brengen.

Ik adviseerde haar om op dezelfde manier deze lijnen op het schilderij te zetten zodat deze als richtlijnen konden dienen voor de schildering.

Ik liet Lenie haar gang gaan en ging vervolgens de andere cursisten verder begeleiden. Toen ik even later terugkwam zag ik dat ze de lijnen er allemaal op had staan en dat ze was begonnen met schilderen. Ik zie vaak niet meteen wat er aan de hand is. Ik heb nog geen getraind oog al gaat het om het begeleiden van lessen buiten het middelbaar onderwijs. Ik moet vaak even een minuut de tijd nemen om kritisch te kijken naar het geheel en dan zie ik vaak wel waar ik feedback op kan geven. Ik kijk dan naar wat er in de tussentijd is gebeurd en denk dan aan het plan wat van tevoren was opgesteld. Ik keek naar de schets en naar het schilderij, waar moet er rekening mee gehouden worden? Ik heb in het eerdere werk van Lenie gezien dat ze op gegeven moment de lijn van het werk kwijt kan raken en daarbij dus een kritische blik nodig heeft om haar even te wijzen op hetgeen waar ze op moet letten.

Ik vertelde haar dat mij op viel dat de verhoudingen wat buiten proportie geraakt waren, het hoofd iets te groot/hand te lang/hoofd niet gekanteld/perspectief van het gezicht (het is eigenlijk meer een zijaanzicht) en dat de lijn van de schouderpartij van links schuin naar beneden zou moeten afglijden. Dit zeg ik op een respectvolle manier door te zeggen 'hier kun je misschien nog even naar kijken' of 'kijk deze lijn zou eigenlijk iets meer zo moeten lopen' en dan wijs ik de desbetreffende punten aan.

Wat ik nog meer zag was dat de penseelstreken vrij nadrukkelijk te zien waren, dat ze daar nog met een tamponneerkwast of spons zachtere contouren van zou kunnen maken om ook dat dromerige effect van het werk van Chagall mee te maken. Ook kan Lenie wel eens de neiging hebben om haar werk 'dicht' te schilderen, ik geef haar dan het advies om de ondergrond op de lichte plekken nog zichtbaar te houden en dat het goed is als ze af en toe wat afstand neemt van het schilderij en het zelf probeert te vergelijken met het voorbeeld.

Ik heb opgemerkt dat de cursisten wel onzeker kunnen zijn tijdens het proces, ik probeer hierop in te spelen door te laten merken dat het goed is waar ze mee bezig zijn. Ik geef een compliment over hetgeen wat ik vind dat goed is aan het schilderij en daarna geef ik opbouwende feedback over hetgeen waar ze twijfels over hebben of waar ze hulp bij nodig hebben.

De feedback die ik meegeef, geef ik op een manier mee waarbij de uiteindelijke keuze altijd bij de cursist ligt, het gaat mij om de begeleiding van het proces. Ik kan zeggen wat ik mooi vind of wat mij een goed idee lijkt, maar dan breng ik het op een manier waarop het nooit dwingend is. Ik wil dat de cursisten vrij zijn om hun eigen proces te doorlopen, waarbij ik dien als iemand die hen in de juiste richting kan wijzen op momenten dat ze het zelf niet meer kunnen zien. Hierbij probeer ik dan wel om de cursisten ook te stimuleren om nieuwe dingen uit te proberen en hen dat te laten inzien.

Ik twijfel alleen of ik misschien wat concreter zou moeten zijn. Het voordeel daarvan is dat het gelijk duidelijk is wat je bedoelt en dat de cursist dan eerder bereid is om het uit te voeren. Ik denk dat ik geen dwingende feedback geef omdat ik dat zelf niet fijn vind. De keren dat ik feedback heb ontvangen waarbij er suggesties werden gegeven van wat ik zou 'moeten' doen ervaarde ik niet als iets prettigs. Ik heb zelf het idee dat je meerdere mogelijkheden zou kunnen aanbieden maar de keuze altijd vrij zou moeten liggen. Ik ben erachter gekomen dat in mijn werk de eindverantwoordelijkheid dan altijd nog bij mij ligt, mocht het slagen of floppen, ik heb het dan in ieder geval volledig aan mezelf te danken.

Waar liep ik tegenaan tijdens de les?

Tijdens het begeleiden van de cursisten tijdens het schilderproces merkte ik dat er op gegeven moment drie docenten rondliepen en tips aan het geven waren. Ik vond het nodig om hierbij een stap terug te nemen om de cursisten wat meer ruimte te geven om met hun eigen werk verder te gaan. Ik vind het zelf prettig om op te gaan in het werk wat ik aan het maken ben en daar de ruimte voor te krijgen, dus dacht ik dat het voor de cursisten ook prettig zou zijn. Hierbij nam ik dan wel het risico om mijzelf niet te kunnen bewijzen dat ik competent genoeg zou zijn om deze groep te begeleiden. Ook vond ik het lastig om later feedback te geven bij een aantal cursisten omdat ik niet wist welke feedback deze cursist al eerder had ontvangen. Normaal gesproken luister ik naar de feedback die Hilde geeft en probeer ik deze cursist later nog aanvullende informatie mee te geven of andere mogelijkheden in te laten zien, maar nu had ik geen grip meer op wat er gezegd was en kon ik daar niet goed op inspelen. Dit zorgde ervoor dat ik op gegeven moment niet goed meer wist wat mijn plek was op dat moment en dat ik niet goed meer wist wat ik moest doen en daardoor maar een stap terug had genomen om meer rust te creëren.

Aan het einde van de les hadden we de schilderijen op een rij gezet en gingen we de schilderijen een voor een langs om deze te bespreken. Eigenlijk wist ik op dit moment helemaal niet meer wat ik aan het doen was. Ik probeerde in ieder geval nog zeker over te komen en ieders naam correct uit te spreken. Ik wist niet goed wat ik moest vragen dus ik vroeg per cursist wat de ideeën waren voor het schilderij en wat diegene tijdens de les had gedaan. Ik probeerde daarbij de eerder benoemde kenmerken van de schilderijen van Chagall terug te laten komen, maar daar kwam ik niet helemaal uit omdat ik bang was om foute dingen te benoemen.

De chaotische gedachten:

Hoe lang moet ik deze cursist laten uitpraten-oké ze gaan nu in discussie-wanneer moet ik ertussen komen-misschien nu-onee mislukt-nu dan-nee ook niet-oh nu denk ik ja-oke ja-wat is de naam van de volgende cursist ook alweer-uhm wat moet ik zeggen over dit schilderij-ik zie het niet-wat moet ik hier over vertellen?!?- ik weet het niet- 'jan' kan jij vertellen wat jij deze les hebt gedaan?-oké dit gaat echt verschrikkelijk-wie is de volgende-wat was de naam ook alweer-probeer het luchtig te houden-oké de groep neemt het over-relax-relax-relax-shit ik ben de volledige controle kwijt-ik moet het weer oppakken-ik weet niet meer wat ik moet zeggen...

Ik wil iedereen hartelijk bedanken voor vandaag en vergeet niet om de ezels weer terug op zijn plek neer te zetten-top

FASE 3

Een doelstelling die ik voor deze les had gesteld en in deze les had verwerkt was het controleren van de gegeven informatie aan de cursisten. In de laatste slide had ik hier extra aandacht aan besteed door kort samen te vatten wat de kernpunten waren van de werken van Chagall die de cursisten konden toepassen in hun eigen werk. Tijdens de evaluatie heb ik dit nog een keer uitgelicht en kon je zien wat de resultaten waren van het gebruiken van de tamponneer techniek waarbij het dromerige effect werd benadrukt.

De doelstelling om meer structuur voor mezelf aan te brengen tijdens de inleiding van de les was in vergelijking met de vorige les al zeker een vooruitgang. Ik vond het alsnog moeilijk om de draad weer op de pakken na een gezamenlijke beschouwing over een onderdeel. Ik vond ook dat ik nog te veel van het papier af las en ik zou graag willen dat ik als docent een betere open houding aanneem. De spontaniteit ontbrak hierbij nog te veel, het loslaten en anticiperen op wat er gebeurd is iets waar ik aan wilde werken.

Tijdens de les vertelde een cursist over de tentoonstelling van Chagall in het stedelijk museum. In plaats van dat ik daarop in speelde en verder vroeg naar de verschillende werken/de ervaring en de duur van de expositie liet ik het eigenlijk langs mij heen gaan. Dit was eigenlijk een goed moment om de lesstof te koppelen aan de actualiteit en om de cursisten te motiveren om buiten de les om het werk van Chagall te zien, om daar inspiratie van op te doen. Het gaat dus om de koppeling van de theorie naar de omgeving.

Wat ik eerder benoemde was dat ik tijdens de lessen merk dat ik op bepaalde vragen geen antwoord kan geven. Ik schiet dus te kort in mijn vakkennis, dit heeft grotendeels te maken met ervaring. Ik moet dus een oplossing vinden voor dit probleem.

In mijn ogen is een docent een expert in een bepaald vakgebied. De docent kan met deze expertise leerlingen of cursisten veel leren. Tijdens de les heb ik dus wel eens het gevoel dat ik de cursisten niet het beste kan aanbieden door het gebrek aan expertise. Ik probeer hierbij toe te geven dat ik niet alles weet en ik geef mijn feedback op basis van de dingen die ik wel weet of zie.

Ik denk ook dat mijn onzekerheid hier grotendeels vandaan komt. Dat de angst om fouten te maken en verkeerde informatie meegeven iets is waar ik mezelf op aanreken. Als ik eenmaal op dit punt kom schieten mijn gedachten snel door mijn hoofd en kan ik in mezelf gekeerd raken.

FASE 4

Vanuit de derde fase ga ik oplossingen bedenken voor de probleemstellingen die naar voren zijn gekomen vanuit deze les.

Ik zie nu dat veel dingen eigenlijk in verband staan met elkaar. Het komt grotendeels neer op de onzekerheid die ervoor zorgt dat ik mij te veel zorgen begin te maken dat het mis zal gaan. Een open houding aannemen en losser proberen te zijn gaat namelijk gepaard met zelfverzekerdheid. Zelfverzekerd zijn over het vertellen over een bepaald onderwerp komt weer neer op het hebben van expertise.

Ik denk ook dat wanneer ik precies weet waar ik het over heb ik ook minder moeite zal hebben met het voeren van gesprekken tijdens de inleiding en daarbij ook chaotische gedachten kan vermijden. Ik denk ook dat het een goed idee is om voor de klas te staan en rond te lopen tijdens de inleiding, zodat ik vanuit mezelf vrijer beweeg en dat het er misschien voor zorgt dat ik minder snel in mezelf gekeerd raak.

Ik wil dus voor de volgende les een onderwerp kiezen waarbij ik mijn passie voor hedendaagse kunst over kan brengen op de cursisten. Dit is iets wat dicht bij mij ligt en waar ik veel over zou kunnen vertellen.

FASE 5 (HANDELEN)

- Hedendaagse kunst
- Verwerken van actuele gebeurtenissen
- Kansen benutten (in gesprek gaan)
- Open houding aannemen

Les 3 – Vrijheid – 19-12-2019

Groep basis tekenen

FASE 1

De leerdoelen voor deze les waren dus het verwerken van hedendaagse kunst in de les (mijn interessegebied over weten te brengen op de cursisten), een open houding aannemen, verwerken van actualiteit en in gesprek gaan met de cursisten. Als beroepsproduct heb ik tijdens deze les een video laten opnemen van mijzelf waarin ik de introductie geef in de les om daar vervolgens op te reflecteren als bewijsmateriaal voor de competentie kritisch reflectief. In de video reflectie ga ik verder in op mijn houding en interactie met de cursisten, dit is een algemene reflectie van de les die ik heb gegeven.

Tijdens deze les wilde ik dus proberen om de cursisten kennis te laten maken met hedendaagse kunst en de verschillende intenties en betekenissen die achter verschillende werken verscholen zitten te analyseren. Vanuit De Blauwe Schuit werd het thema 'vrijheid' meegegeven om mijn les op te baseren. Dit omdat er vanuit dit thema een expositie zou worden opgezet in de centrale hal, en er vanuit verschillende groepen hier werk aangeleverd voor zou moeten worden. Het thema moest daarbij dus ook in de les verwerkt worden.

Tijdens de voorgaande les had ik het thema al aangehaald en ik vroeg hierbij of de cursisten wilden nadenken over hoe ze het thema graag wilden uitbeelden. Tijdens een vragenronde viel mij op dat het thema vrijheid vrij letterlijk genomen werd. Ik vind dat juist bij dit thema het woord vrijheid in de breedste zin gebruikt mocht worden, dus niet alleen vogels en het vrijheidsbeeld, maar juist een diepere interpretatie en persoonlijke benadering verwerken. Voor mij dus ook een uitgelezen kans om juist die hedendaagse kunst naar voren te laten komen.

Ik wilde dus mijn sterke kant inzetten voor de inleiding van de les over vrijheid. Met mijn sterke kant bedoel ik mijn interesse en kennis van/over hedendaagse kunst. Daarbij komend de verwondering die hedendaagse kunst bij mij opwekt ook over weten te brengen op de cursisten. Ik ging dus op zoek naar het punt waar hedendaagse kunst en het thema vrijheid samen kwamen. Ik kwam terecht bij de tentoonstelling 'Vrijheid' van museum De Fundatie in Zwolle, die het afgelopen jaar plaats had gevonden. Vijftig Nederlandse 'kernkunstwerken' werden hierin tentoongesteld die met het thema vrijheid te maken hadden en zowel konden leiden tot discussies en liefdesverklaringen. Kunstcriticus Hans den Hartog Jager had deze werken samengesteld en vertelde hierover tijdens in de talkshow van omroep MAX. Eigenlijk zou ik over kunst kunnen praten zoals Hans den Hartog Jager dat doet, deze bevoegdheid is zo aanstekelijk dat het mij direct weer de fantastische kant van kunst laat inzien. Omdat ik ook wel van mezelf weet dat het mij hier nog aan ontbreekt koos ik ervoor om de video aan de cursisten te laten zien en er daarna nog een aantal andere werken uit de tentoonstelling te pakken om deze gezamenlijk nog te bespreken.

FASE 2

Ik had op een chronologische volgorde mijn tekst voorbereid. Ook had ik informatie over de werken die ik wilde bespreken opgezocht en daarbij de plaatjes van 2 verschillende werken uitgeprint zodat ik deze kon bespreken.

In de les wilde ik voorafgaand een aantal werken als voorbeeld even beschouwen die de cursisten thuis hadden gemaakt. Dit om de cursisten waardering te geven voor het voorwerk wat ze gedaan hadden op gebied van het thema. De cursisten waren enthousiast en wilde graag iets vertellen over het werk. Ik probeerde wat complimenten te geven maar begon ondertussen te twijfelen of de timing wel juist was om dit te doen en wat ik dan precies wilde zeggen over het werk. Daar werd ik toch weer onzeker van en doordat ik hier eigenlijk niet op voorbereid was. Tijdens deze bespreking probeerde ik de cursisten die iets wilde vertellen de ruimte te geven en iedereen gelijke aandacht te geven.

Toen ik de draad weer oppakte merkte ik dat het makkelijker ging dan de vorige keer, ik probeerde mijzelf te pushen op een ontspannen en open houding aan te nemen tegenover de cursisten. Het hielp dat ik mijn de les op mijn eigen interessegebied had toegepast. Het verliep daardoor voor mijn gevoel wat makkelijker.

Ik begon over de afgelopen tentoonstelling en er reageerde volgens mij twee cursisten die hier daadwerkelijk naartoe waren geweest. Ik wilde van mijn vorige fout leren en probeerde hier enthousiast en geïnteresseerd op te reageren en het gesprek aan te gaan en hun naar de bevindingen te bevragen. Er bleek dat ze het niet zo goed meer wisten en merkte dat ze er graag meer over hadden willen vertellen al wisten ze het. Ik wilde ze niet het gevoel geven dat ze mij daarin zouden teleurstellen dus heb ik dat opgelost door een bruggetje te maken naar de video en luchtig te zeggen dat er na de video misschien wel weer iets zou opborrelen.

Na de video vertelde ik dat Hans den Hartog Jager een boek had geschreven over deze kunstwerken en dat deze in de lokale bibliotheek aanwezig was voor de geïnteresseerden, het liefst had ik deze mee willen nemen maar ik moest daarvoor een verplicht lidmaatschap voor aanschaffen.

Na de video wist ik niet zo goed wat ik moest vragen over waar we zojuist naar gekeken hadden, ik vond het moeilijk om hierop door te gaan en twijfelde een beetje aan wat ik zou moeten doen en besloot ik maar gewoon om door te gaan met de les. Wel vond ik het goed dat ik de twee voorbeelden van de interpretatie van vrijheid die we hadden besproken nog even opnoemde. Ik vraag me dus af of ik iedereen nog langs had moeten gaan en moeten bevragen naar of zijn/haar interpretatie van vrijheid nu was veranderd of niet. Dat is eigenlijk letterlijk vragen naar het leerdoel die ik had gesteld.

Na de video ging deelde ik de 2 kunstwerken uit en begon ik daar wat over te vertellen, ik probeerde mijn eigen ervaring met een gevoel van een kunstwerk ook te delen om iets persoonlijks te delen uit mijn herinnering en daarmee een connectie te maken met de cursisten. Ik merkte dat ze de kunstwerken interessant vonden door de vragen en opmerkingen die er genoemd werden. Ik wist goed wat ik wilde vertellen over deze kunstwerken en dat hielp mij wel om wat zelfverzekerder te zijn. Ik had misschien over de kunstwerken nog wat dieper gaande informatie kunnen opzoeken zoals bij het wovon diary over het leven van de kunstenares en de precieze redenen waarom ze het gemaakt had.

FASE 3

Wat ik vond dat er goed ging was de verwerking van hedendaagse kunst in mijn les. Door een uitgebreider bronnenonderzoek te doen voor mijn les weet ik dat de informatie die ik vertel klopt en dat helpt mij bij het geven van een zinvolle les.

Voor mijn gevoel verliep de les wat gemakkelijker dan de les hiervoor. Ik had het idee dat het aannemen van een open houding hielp met in gesprek gaan met de cursisten. Wat hielp bij het behalen van mijn les doel was een beknoptere samenvatting en een bijbehorende video uit te zoeken om de verschillende kanten van het thema vrijheid te belichten. Ook vond ik het goed dat ik de voorbeelden die de cursisten tijdens de vorige les hadden benoemd over het thema nog een keer te herhalen.

Deze keer was het ook gelukt om te anticiperen op cursisten die een ervaring hadden met het onderwerp, wat deze keer de afgelopen tentoonstelling was. Ik denk dat door de bewustwording van deze handeling ik mijzelf dit steeds meer kan aanleren om te zien wat kansen zijn als docent om lerenden te betrekken bij een onderwerp en bij de les.

Wat nog beter moet is het bevragen van cursisten, ik merk dat het niet een van mijn sterke kanten is en dat ik mij hierop moet gaan focussen in mijn volgende stage. Ik moet leren hoe ik een aantal stappen vooruit kan denken en hier in mijn lesvoorbereidingen rekening mee moet zien te houden. In eerste instantie dacht ik ook dat het stellen van vragen mij natuurlijker af zou gaan maar nu zie ik in dat hier nog veel te halen valt. Ik denk dat ik bij het stellen van de juiste vragen veel bereikt kan worden op de ontwikkeling van lerenden, want door het stellen van deze vragen roep je tot nadenken op.

FASE 4

Voor de inleiding van de les had ik geen opdrachten bedacht omdat de cursisten zelf bepalen wat ze maken aan de hand van wat ze zelf graag willen doen. Ik zie nu in dat er wel interesse was naar het werk 'My woven diary'. Ik had dus kunnen anticiperen op deze interesse en opdrachten kunnen bedenken die met dit werk te maken hadden. Volgens mij noemde ik nog wel een suggestie maar ik ging daar niet dieper op in. Ik had bijvoorbeeld opdrachten kunnen bedenken die te maken hadden van de besteding van vrije tijd of iets met tijdslimieten en de meetbaarheid van tijd.

Ik denk dat er ook nog winst valt te behalen bij de indeling van de les. Ik moet van tevoren mijn les volledig uitdenken en ik denk dat het visualiseren van een les hierbij kan helpen. Een doel van de les was de cursisten aan het denken zetten over de verschillende betekenissen van moderne kunst en daarbinnen tijd en vrijheid. Ik heb dit doel achteraf gezien niet getest met controlerende vragen. Het bedenken van goede vragen voor de cursisten mis ik bij mezelf nog hierin en ik denk dat ik dit als leerdoel kan gebruiken voor mijn volgende stage.

Ik kan nog niet tijdens een les bedenken wat juiste vragen zijn om te stellen. Hoe stel je dus een goede vraag? Ook moet ik bedenken wat nou precies interessante informatie is om te vertellen, ik moet mij verdiepen in de belevingswereld van de lerenden en na proberen te gaan welke informatie voor hen nou juist voor belang is voor de lesdoelen en de verdere ontwikkeling van de individuen.

Ik heb momenteel dus een interesse in welke vragen je moet stellen om een doel te behalen. Ik merk dat ik hier in mijn vrije tijd ook mee bezig ben, als ik bijvoorbeeld naar talkshows kijk vraag ik mij ook af hoe en welke vragen en gesteld worden aan personen. Het doel van een journalist of talkshow host is achter interessante informatie komen. Een journalist stelt vragen voor het grote

publiek die achter deze informatie willen komen. Dit zou ik verder kunnen onderzoeken en kunnen gebruiken in mijn eigen lessen.

Het lijkt mij ook interessant om één workshop of les te geven aan verschillende doelgroepen. Dit om te onderzoeken of ik door de ervaring van het opnieuw geven van eenzelfde workshop of les ervoor zorgt dat ik hierin een expert kan worden in het geven van informatie en het stellen van de juiste vragen. Ik wil hierbij een vergelijking maken tussen het effect van ervaring op mijn handelen en zelfverzekerdheid.

FASE 5 (HANDELEN)

- Hoe kan ik van tevoren goede vragen bedenken?
- Wat is het verschil tussen een enkele les/workshop geven en het herhaaldelijk geven van een les/workshop voor mij?
- Hoe merk ik tijdens een les/workshop interesse op en hoe kan ik hier dan vervolgens op anticiperen?

VIDEO REFLECTIE (BEROEPSPRODUCT, KRITISCH REFLECTIEF)

Voor deze videoreflectie stel ik een aantal punten voorop om als bewijs te dienen voor de competentie kritisch reflectief. De andere punten zijn in de lesreflecties opgenomen aan de hand van het reflectiemodel van Korthagen.

De kern vragen die ik op heb gesteld voor het reflecteren van de video zijn:

- Hoe handel ik als docent? (houding)
- Hoe geef ik feedback?
- Wat zijn mijn kwaliteiten en beperkingen?

5. KRITISCH-REFLECTIEF COMPETENT

De kunstvakdocent heeft als startbekwaam beroepsbeoefenaar een kritische en onderzoekende houding richting zijn eigen (kunst)pedagogische en artistieke handelen, beroepsopvattingen en persoonlijke concepten en kan deze systematisch bijstellen ten bate van zijn persoonlijke en professionele ontwikkeling.

- a. gaat professioneel om met het geven en ontvangen van feedback;
- b. gebruikt feedback om zichzelf verder te ontwikkelen;
- c. heeft een duidelijk beeld van eigen kwaliteiten en beperkingen;
- d. formuleert ontwikkelingsvragen en maakt een persoonlijk ontwikkelingsplan;
- onderzoekt kritisch actuele ideeën en deelt dit met anderen;
- reflecteert kritisch en systematisch op zijn eigen didactisch en artistiek handelen;
- beoordeelt het eigen handelen op (kunst)pedagogische waarde en effectiviteit.

Hoe handel ik als docent

Al in de eerst minuut van de video zie ik aan mezelf dat ik vertwijfeld overkom. De eerste cursist laat een tweetal tekeningen zien. Ik weet eigenlijk niet goed wat ik erover moet vertellen want de eerste reactie in mezelf is dat ik de paardenbloem menig keer op de schouder van een 16-jarige tiener voorbij heb zien komen en dat het daarom voor mij niet een hele originele interpretatie is. Dit is ook iets wat ik van mezelf verafschuw en zo snel mogelijk uit mijn gedachte probeer te krijgen. Ik weet daarna ook eigenlijk niks te zeggen of openlijk advies te geven op de vraag die voortvloeit.

Bedenk wat ik dan wel kan zeggen?

Waar komt dit door?

Bij de tweede cursist probeer ik wat enthousiaster te zijn door met mijn mimiek te lachen om 'grappige' dingen die voortvloeien bij de vogels. Omdat ik hier wederom niet echt weet wat ik moet zeggen probeer ik snel door te gaan naar de volgende cursist.

Deze cursist kwam haar tekening van een boom laten zien. Eigenlijk zie ik hier eigenlijk weer geen enthousiasme bij mezelf naar boven komen en maak ik alleen een opmerking over de techniek en vraag ik naar de achterliggende gedachte. Een boom staat voor haar voor vrijheid, maar ze wist niet waarom. Ik suggereerde iets met 'levensboom' maar eigenlijk had ik zelf ook geen idee.

Suggestie: Overeenkomst tussen spreiden van vleugels en het uitlopen van takken

Het was een erg mooie afbeelding waarin het licht in de foto bijna magisch te noemen was. De boom was 500 jaar oud en kun je je voorstellen wat deze meegemaakt zou kunnen hebben? Welke verhalen zou deze boom ons kunnen vertellen? Dit zijn allemaal voorbeelden van vragen die nu terplekke naar boven komen. Waarom gebeurt dit niet op het moment zelf?

Ik denk dat ik tijdens een inleiding mijzelf volledig aan banden leg door een combinatie van onzekerheid en vertwijfeling. Hetgeen wat ik op dat moment niet kan zijn is mezelf, mijn fantasie en creativiteit lijken dan wel helemaal geblokkeerd.

Daarna ga ik door met mijn tekst terwijl de cursisten de boom nog aan het bewonderen zijn. Ik denk dat ik op dat moment niet helemaal wist wat ik moet doen. Misschien ging ik zelfs wel gewoon door omdat er op dat moment dan minder aandacht op mij gericht zou zijn. Ondertussen was de volledige aandacht weer op mij gericht en vertelde ik over de tentoonstelling van museum De Fundatie die ging over 'Vrijheid' waarin 50 Nederlandse kernkunstwerken vanaf 1968 te zien waren. Ik anticipeerde op een cursist die naar de tentoonstelling was geweest. Ik vroeg hoe zij het vond en zij antwoorde met 'afwisselend en prachtig'.

Suggestie: Waarom dan afwisselend en prachtig? > doorvragen

Wel goed dat ik daarna vertel over de zin van de tentoonstelling. Het ging erom dat kunst niet elitair is en zou moeten zijn maar dat kunst voor de gehele maatschappij is, kunst is voor iedereen!

Op het moment dat ik de video aan wilde zetten, begon een cursist te vertellen over iets wat ze op de radio gehoord had dat ging over de invloed van sociale media op kunst. Dat kunst op die manier veranderd is dat het nu voor veel meer mensen toegankelijk is geworden. Het voorbeeld die ze noemde was dat je voorheen nooit foto's mocht maken in een museum, maar nu is dat niet meer zo en delen mensen massaal de foto's van allerlei werken op sociale media.

Door het verhaal legde ik gelijk de link naar het 'selfiemuseum' Youseum in Amsterdam. Waarin de werken van het museum eigenlijk alleen dienen als achtergrond voor de foto's waarin je zelf het belangrijkste onderwerp bent.

Daarna vertelt ze nog over de videoclip van Beyonce in het Louvre en massale toestroom van bezoekers die het museum na de videoclip kwamen bezoeken.

Wat mij opvalt aan mijn gedrag is dat ik wel een vriendelijke uitstraling heb, geïnteresseerd overkom en dat ik graag wil dat ze de vrijheid hebben om hun verhaal te delen. Maar ik toon bij het eerste verhaal eigenlijk helemaal geen blijf van waardering. Ik ga vertel wat er in mij op kwam na het verhaal.

Suggestie: blijf van waardering! Wat mooi dat je deze link nu legt want dit is inderdaad waar het nu om draait! > zo koppel je het gelijk aan actualiteit > dit soort gedachtegangen en deelmomenten zijn heel erg mooi en belangrijk

Dan laat ik de video zien en zeg ik: 'nou dat wilde ik even laten zien'. Ik vind mezelf op dit moment nog steeds vertwijfeld overkomen. Ik hoor ook iedere keer in mijn stem een hogere tonatie aan het einde van de zin die haast vragend is. Er mist concretisering, maar daarnaast praat ik ook erg langzaam en monotoon.

Tijdens de vorige les kreeg ik de opmerking al dat ik erg monotoon kan praten. Ik probeerde hier dus al rekening mee te houden, maar misschien werd het daardoor juist minder concreet. Ik moet zorgen dat ik er sta.

Wat ik goed vond was dat ik de cursisten wees op het boek die in de lokale bibliotheek te lenen is. Daarna vroeg ik naar de bevindingen en zie je dat ik oprecht geïnteresseerd ben in het antwoord. De cursist vertelde over de schoonheid van de verschillende interpretaties van vrijheid van de verschillende werken.

Ik maakte hierna de link naar twee opmerkingen die de cursisten maakten bij de vorige les. Wilma noemde hierbij het gevoel van vrijheid als je een vliegreis maakt, waarbij Nellie juist het tegenovergestelde gevoel ervaart in een vliegtuig. Hier duidde greep ik dus weer terug naar de verschillende interpretaties van vrijheid en koppelde ik deze terug naar de eigen ervaringen.

Ik liet hierna de twee werken die ik gekozen had rondgaan en vertelde over de interpretaties van de kunstenaars hierbij. Een cursist maakte de opmerking dat deze informatie ervoor zorgt dat ze het werk dan nog een keer in handen wilde zien omdat het beeld daardoor versterkt wordt. Ik moest hierbij lachen om haar opmerking en voor het eerst zie ik bij mezelf dat ik oprecht ontspan.

Ik merkte dat er interesse was naar het werk en ging hier dan ook uitgebreider op in door er meer over te vertellen. Op dit moment kwamen er steeds meer opmerkingen en kwamen er vragen en interpretaties naar boven. Hoe zag een dag eruit voor deze kunstenaar?

Suggestie: bij interesse anticiperen en doorvragen. Hoe zou het zijn om jezelf eenzelfde soort beperking op te leggen met tekenen? Oefening met minuut tekeningen

Bij het werk van Koelewijn zag ik dat ik enthousiaster werd bij het vertellen en zag ik dat door het delen van een leuke persoonlijke ervaring de groep hier positief op reageerde en dat eigenlijk wel leuk vonden. Dit zou ik graag vaker bij mezelf terug willen zien.

We waren nu ongeveer 23 minuten verder en toen ging ik iedereen even langs om te vragen naar de ideeën voor deze les. Ik zie dat mijn energie redelijk op was geraakt en dat het op dit moment moeilijk was om meer energie te geven. Mijn concentratie was afgezwakt en ik had de afsluiting van de inleiding eigenlijk ook niet voorbereid wat ervoor zorgde dat dit niet zo'n sterk onderdeel was.

Aan het einde van de les maakte een cursist de opmerking dat ze het een leuke uitleg vond en dat het haar echt aan het denken heeft gezet. Dit vond ik toch eigenlijk een erg mooi compliment omdat dit eigenlijk precies mijn doel was voor de les.

Hoe geef ik feedback?

Als ik kijk naar de manier waarop ik feedback heb gegeven tijdens de inleiding/instructie is het mij opgevallen dat ik weinig complimenten geef. Ik weet niet goed wat ik moet zeggen als ik voor de groep sta al gaat het om het geven van feedback over het werk van een individu. In tegenstelling tot het geven van feedback bij één op één begeleiding gaat dit mij moeilijk af. Dit komt doordat wanneer ik voor de groep sta er meerdere ogen op mij gericht staan en ik meer druk ervaar.

Het is mij ook opgevallen dat ik het lastig vind om dan ook emotie te tonen en oprecht te zijn over het werk met het geven van feedback voor de groep. Ik geef dan vaak geen mening of ik begin over technische aspecten. Dit kan nogal koud overkomen en dat is helemaal niet hoe ik over zou willen komen.

Voor het tonen van emotie is het nodig om je kwetsbaar op te stellen en je tegelijkertijd op je gemak te voelen om vrijuit te kunnen spreken. Dit ontbreekt nog omdat ik mij op dat moment nog te ongemakkelijk voel. Ik zie nu in dat dit een punt is waar ik echt aan moet werken zodat ik lerenden hiermee een goed gevoel kan geven en kan motiveren door te gaan met hetgeen waarmee ze bezig zijn.

Hetzelfde geldt eigenlijk voor de evaluaties die aan het einde van de les plaatsvinden. Daar zijn mijn opmerkingen ook nog te twijfelachtig en mis ik daarin oprecht enthousiasme en waardering voor de cursisten voor de grote groep.

Wat zijn mijn kwaliteiten en beperkingen?

Kwaliteiten

- Cursisten inspireren
- Betekenis van kunst laten ervaren
- Effectieve les ontwerpen
- Eigen interesse over brengen
- Geduldig en respectvol
- Haal inspiratie uit het werk van kunstenaars
- Onconventionele denkwijze stimuleren
- Bronnen inzetten voor een les
- Chronologisch les doorlopen

Beperkingen

- Goede vragen stellen
- Doorvragen
- Complimenten geven (voor de klas)
- Open houding aannemen
- Vertwijfeld overkomen
- Monotoon/vragend stemgebruik

Aandachtspunten (meer gebruik maken van)

- Enthousiasme
- Humor
- Persoonlijkheid

Eindreflectie

Als ik nu terugkijk op de stage en deze vergelijk met de leerdoelen die ik voorafgaand had gesteld moet ik zeggen dat ik tijdens deze stage meer plezier heb ervaren in het geven van lessen. Individuele begeleiding is iets waar ik mij prettig bij voel. Het gevoel van zelfvertrouwen is nog niet op een punt waar het zal moeten zijn dus dit zal ik meenemen naar de volgende stage. Deze stage heeft ervoor gezorgd dat ik veel meer inzichten heb gekregen in de manier waarop ik lesgeef en wat zowel mijn kwaliteiten als beperkingen zijn. Ik vond het leerzaam om volwassenen te onderwijzen en het heeft ervoor gezorgd dat ik een professionelere houding aannam als docent.

Inmiddels ben ik erachter gekomen dat veel van mijn beperkingen te herleiden zijn aan de stoornis ADD (Attention Deficit Disorder). Vooral mijn haat-liefde verhouding met structuur is iets wat blijft terugkomen. Ik heb structuur nodig om goed te functioneren maar ondertussen heb ook moeite met het aanbrengen van structuur. Ik zal dus een manier moeten vinden om structuur voor mezelf visueel te maken zodat een (les)planning overzichtelijk is. Een andere beperking als het stellen van goede vragen en doorvragen zijn af te leiden aan het feit dat ik moeite heb met snel en adequaat reageren op onverwachte gebeurtenissen. Dit komt door een vertraagde informatieverwerking. De manier waarop ik werk, denk en praat is dus langzamer dan bij een 'normaal' persoon. Hier komt dus ook het monotone stemgebruik vandaan. Ik zal hier dus aan moeten werken om enthousiaster over te komen. Ik moet dus alerter worden en manieren verzinnen waardoor ik mezelf bij de les kan houden en kan anticiperen op opmerkingen. Het ongeïnteresseerd en onoplettend overkomen zijn kenmerken die voor lerenden niet stimulerend zijn hier moet ik aan werken zodat ze zich gehoord voelen.

Het moeilijk complimenten kunnen geven voor de klas komt voort uit het feit dat ik niet goed over mijn gevoelens kan praten en überhaupt al niet echt comfortabel voor een groep sta. De chaos in mijn hoofd viert op dat moment namelijk hoogtij. Ik zal dus meer rust in mijn hoofd moeten zien te brengen om aan dit punt te kunnen werken. Ik wil namelijk niet dat een hersenaandoening een excuus wordt voor waarom ik bepaalde dingen niet (moeilijk) kan. Ik weet nu dat het de rede is geweest voor vele eerdere problemen en waarom ik tegen bepaalde dingen aanliep. Nu is het de zaak om met deze kennis oplossingen te bedenken en door te groeien.

Persoonlijk Ontwikkelingsplan WPL4

Formuleren van ontwikkelingsvragen voor een persoonlijk ontwikkelingsplan voor mijn WPL4. Naar aanleiding van mijn kritische reflecties van WPL3 gekoppeld aan de competenties ten behoeve van het afstudeerplan.

Naar aanleiding van de lijst met kwaliteiten en beperkingen maak ik mijn POP voor WPL4.

COMPETENTIE	KWALITEIT/BEPERKING	ONTWIKKELINGSVRAAG/PRODUCT
ARTISTIEK	<ul style="list-style-type: none"> - Betekenis van kunst laten ervaren - Lerenden inspireren en creatieve proces stimuleren 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoe kun je lerenden de betekenis van kunst laten ervaren? - Hoe inspireer je lerenden en stimuleer je het creatieve proces? (onderzoek naar proces)
PEDAGOGISCH-DIDACTISCH	<ul style="list-style-type: none"> - Stimuleren van leerproces doormiddel van doordenkvragen - Ontwikkelen van materiaal afgestemd op niveau - Proces/resultaat 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoe signaleer ik (maak ik ruimte voor) momenten voor leervragen? - Hoe stem je leermateriaal af op een geschikt niveau en stimuleer je daarin ontwikkeling? - Hoe toets je ontwikkeling en voortgang binnen een groep?
INTERPERSOONLIJK	<ul style="list-style-type: none"> - Werken aan houding (stemgebruik, openheid, communicatie) om lerenden te enthousiasmeren - Professionele samenwerking 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoe verwerk ik eigen fascinaties voor kunst - Hoe kan ik met mijn beperkingen en kwaliteiten zo goed mogelijk samenwerken? (wat is er nodig)
OMGEVINGSGERICHT	<ul style="list-style-type: none"> - Actualiteit en samenleving aan praktijk verbinden - Inzicht hebben in de functie en plaats van kunsten binnen de WPL4 stage 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoe verbind ik actualiteit en de samenleving in de beroepspraktijk? - Weten welke functie en plaats kunst heeft in de organisatie en instelling
KRITISCH-REFLECTIEF	<ul style="list-style-type: none"> - Vakgericht vernieuwen en doorgroeien - Methodes inzetten om beperkingen en kwaliteiten in kaart te brengen 	<ul style="list-style-type: none"> - Doormiddel van het aannemen van een kritische houding beperkingen verbeteren - Methodes inzetten (feedback, reflecties, evaluatie, intervisie)